

STANOWISKO ORGANIZACJI PACJENTÓW DZIAŁAJĄCYCH W OBSZARZE PROFILAKTYKI I EDUKACJI ZDROWOTNEJ W SPRAWIE ELIMINACJI WIRUSA HPV W POLSCE

Warszawa, 1 czerwca 2024 r.

Preambuła:

Rok temu, po długich latach oczekiwania, w Polsce wprowadzono powszechny program szczepień przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV) skierowany do dziewcząt i chłopców. Wprowadzenie tego programu stanowi istotny krok w kierunku poprawy zdrowia publicznego w Polsce. Niemniej jednak, społeczna odpowiedź na możliwość profilaktyki HPV, jak również realizacja programu, pozostają niewystarczające. Program napotyka na wiele barier i problemów, które przekładają się na jego niesatysfakcjonujące działanie.

Zważywszy, że wirus brodawczaka ludzkiego (HPV) stanowi bardzo duże wyzwanie dla zdrowia publicznego na całym świecie, ze względu na swoją powszechność oraz związek z powstawaniem wielu chorób – zarówno łagodnych jak i nowotworowych, konieczne jest podjęcie kolejnych zdecydowanych działań, których celem w perspektywie długofalowej jest eliminacja tego patogenu w polskiej populacji. Wirus HPV należy do najważniejszych czynników zakaźnych o właściwościach onkogennych, czyli zdolnych do transformacji nowotworowej komórek i wywołania raka, a nowotwory HPV-zależne stanowią główną przyczynę zachorowań na raka zarówno u mężczyzn, jak i u kobiet, powodując około 5% wszystkich nowotworów na świecie.

W związku z tym sygnatariusze dokumentu działając wspólnie w ramach inicjatywy Forum na Rzecz Eliminacji HPV, dostrzegając i doceniając aktualne zaangażowanie lekarzy, środowisk pacjenckich, organizacji pozarządowych oraz decydentów ds. ochrony zdrowia w pracy nad wdrożeniem zmian i zapowiedzianymi usprawnieniami w tym obszarze, pragną zwrócić uwagę na istotne wyzwania, które wymagają pilnych zmian.

Rekomendacje organizacji pacjentów dotyczące zwiększenia efektywności realizacji powszechnego programu szczepień przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV)

1. **Skrócenie i usprawnienie ścieżki pacjenta.** Umożliwienie realizacji powszechnego programu szczepień przez wszystkie przychodnie podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) bez dodatkowych, skomplikowanych formalności. Wprowadzenie możliwości umawiania wizyt także w dni wolne od pracy (weekendy), a także wprowadzenie

systemowych przypomnień o wizytach szczepiennych dla pacjentów za pośrednictwem IKP lub SMS, aby zwiększyć terminowość szczepień.

2. **Zwiększenie liczby POZ, uproszczenie realizacji szczepień oraz zmiana wyceny świadczenia.** Podjęcie działań mających na celu zwiększenie liczby placówek podstawowej opieki zdrowotnej, aby zapewnić odpowiednią dostępność do realizacji szczepień przeciw HPV w każdym POZ. Uproszczenie systemu raportowania w ramach programu szczepień, aby ułatwić pracę placówkom medycznym i przyspieszyć proces szczepień. Ponadto wprowadzenie opłaty za zaszczepienie pacjenta lub dodatku motywacyjnego dla placówek POZ za poziom wyszczepienia pacjentów, zamiast płatności per capita, jak ma to miejsce obecnie.
3. **Poszerzenie programu szczepień.** Poszerzenie wiekowej populacji dziewczynek i chłopców kwalifikujących się do szczepienia przeciw HPV w ramach ogólnopolskiego programu szczepień, aby objąć większą grupę docelową.
4. **Szczepienia w szkołach.** Efektywne wdrożenie zapowiadanych w kwietniu b.r przez Ministerstwo Zdrowia i Ministerstwa Edukacji Narodowej szczepień przeciw HPV w szkołach, korzystając z istniejącego systemu dystrybucji szczepionek przez stacje sanitarno-epidemiologiczne, co umożliwi sprawne wdrożenie programu i jego ewentualną rozbudowę.
5. **Monitorowanie i raportowanie.** Regularne monitorowanie i raportowanie w domenie publicznej wskaźników wyszczepialności, aby móc szybko reagować na zmiany i potrzeby społeczne. Zapewnienie publicznej dostępności danych dotyczących poziomu zaszczepienia. Dodatkowo usprawnienie systemu raportowania wykonanych szczepień przeciw HPV na poziomie POZ, aby były wykonywane tylko raz (np. poprzez e-Kartę szczepień powiązaną z Internetowym Kontem Pacjenta – IKP), co odciąży lekarzy i pozwoli na poświęcenie większej ilości czasu pacjentowi podczas wizyty.
6. **Współpraca międzyresortowa oraz zaangażowanie lokalnych samorządów.** Kontynuacja dialogu i współpracy pomiędzy różnymi resortami, aby skutecznie reagować na potrzeby realizacji programu i wykorzystanie potencjału wszystkich możliwości mogących zwiększyć efektywność realizacji programu szczepień. Zaangażowanie samorządów lokalnych w działania edukacyjne, zachęcające nastolatków i ich rodziców do profilaktyki wirusa HPV poprzez wykonanie szczepień ochronnych.
7. **Programy edukacyjne i profilaktyczne.** Realizacja programów edukacyjnych i profilaktycznych wśród dzieci, młodzieży i rodziców, dostarczających rzetelnych informacji o bezpieczeństwie i skuteczności szczepień przeciw HPV. Prowadzenie ogólnopolskiej kampanii edukacyjno-informacyjnej, skierowanej do rodziców i młodzieży, aby zwiększyć świadomość na temat zakażeń HPV i potrzeby profilaktyki szczepiennej. A także wprowadzenie edukacji zdrowotnej w ramach realizacji programu lekcji o zdrowiu w szkołach, aby zwiększyć świadomość zdrowotną na temat szczepień i profilaktyki HPV wśród młodzieży.

Lista organizacji popierających stanowisko:

1. Fundacja GrowSPACE
2. FUNDACJA SEXEDPL
3. Fundacja SPA for Cancer - Friends for Cancer
4. Ogólnopolska Organizacja Kwiat Kobiecości
5. Instytut Praw Pacjenta i Edukacji Zdrowotnej